

FACT SHEET

PREPOZNAVANJE I VREDNOVANJE UČENJA KROZ VOLONTIRANJE U ODGOJNO-OBRAZOVNIM USTANOVAMA U HRVATSKOJ

Poticažno pravno okruženje za volontiranje u Hrvatskoj

U Hrvatskoj, u smislu Zakona o volonterstvu (NN 58/07, 22/13, 84/21), možemo reći da postoji poticajno okruženje koje potiče prepoznavanje i vrednovanje učenja kroz volontiranje.

Članak 2 Zakona prepoznaje da se volontiranjem stječu iskustva i razvijaju kompetencije potrebne i korisne za aktivno sudjelovanje u društvu, osobni razvoj i osobnu dobrobit.

Članak 2, stavak 4. navodi da djecu i mlade u odgojno-obrazovnom sustavu Republike Hrvatske te u neformalnim oblicima učenja potrebno je upoznati s vrijednostima, ulogom i značajem volontiranja, omogućiti im stjecanje iskustva volontiranja, te kroz građanski odgoj i obrazovanje razviti cjelovitu osposobljenost za volontiranje, društvenu solidarnost i aktivno građanstvo.

Članak 30, stavak 3. naglašava da volonter, između ostalog, ima:

- pravo na stjecanje novih znanja, vještina i kompetencija kroz volontiranje,
- pravo na priznavanje vještina, kompetencija i iskustva stečenog volontiranjem,
- pravo na potvrdu o kompetencijama stečenim kroz volontiranje u slučajevima dugotrajnog volontiranja, ukoliko takvu zatraži.

Volontiranje u odgojno-obrazovnoj ustanovi

Rezultati ispitivanja o prepoznavanju i vrednovanju učenja kroz volontiranje u odgojno-obrazovnim ustanovama u Hrvatskoj¹ pokazuju da volontiranje ima značajnu, ali još uvijek nedovoljno prepoznatu i sustavno vrednovanu ulogu u odgojno-obrazovnim ustanovama u Hrvatskoj.

- Većina ispitanika, njih gotovo 65%, izjavljuje da njihova ustanova provodi volonterske aktivnosti za učenike i studente, dok u nešto manje od 39% djeluje volonterski klub ili program kroz koji se učenici/studenti uključuju u volontiranje. Samo 14% ispitanika izjavljuje da njihova ustanova uopće ne uključuje učenike ili studente u volontiranje.
- Ipak, najveći dio ispitanika, njih čak 43% ni na koji način ne vrednuje učenje stečeno kroz volontiranje, dok ih u okviru nastave vrednuje oko 37%, a putem Potvrde o kompetencijama stečenim volontiranjem njih oko 25%.

Odgojno-obrazovne ustanove kao organizatori volontiranja

Prema Nacionalnom istraživanju o volonterstvu², odgojno-obrazovne ustanove (zajedno s drugim javnim ustanovama) čine tek 12% svih organizatora volontiranja.

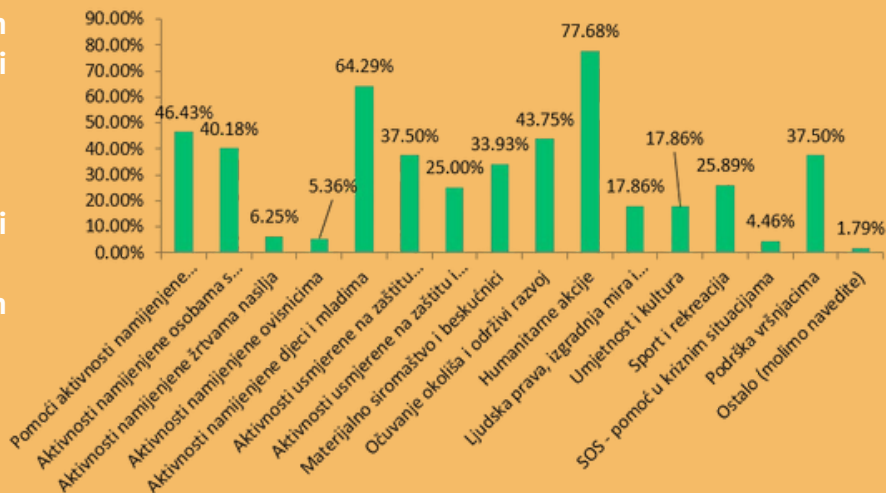
[1] Analiza ispitivanja prepoznavanja i vrednovanja učenja kroz volontiranje u odgojno-obrazovnim ustanovama u Hrvatskoj (Hrvatski centar za razvoj volonterstva, srpanj 2025.)

[2] Čulum Ilić i Kozjak, Rezultati istraživanja o volonterstvu u Republici Hrvatskoj, str. 23. (Hrvatski centar za razvoj volonterstva, 2023.)

Vrste aktivnosti i učestalost volontiranja

U ispitanim odgojno-obrazovnim ustanovama u najvećoj se mjeri provode:

- humanitarne akcije (78%)
- aktivnosti namijenjene djeci i mladima (64%)
- aktivnosti namijenjene starijim osobama (46%).

U većini ispitanih organizacija volonterske aktivnosti se na redovitoj, tjednoj osnovi, provode u njih tek 8%.

Prepreke i izazovi za vrednovanje učenja kroz volontiranje

- Nedostatak vremena i opterećenost kurikulumom.
- Neprepoznavanje volontiranja kao dio obrazovnog procesa.
- Nedostatak jasno definiranih kriterija za vrednovanje kompetencija stečenih volontiranjem u odgojno-obrazovnom sustavu.
- Nedovoljna informiranost o postojećim alatima i dokumentima, kao što je Potvrda o kompetencijama stečenim kroz volontiranje.

Najveći broj ispitanika smatra da bi njihovoj ustanovi u boljem vrednovanju učenja kroz volontiranje pomogle jasne smjernice i primjeri dobre prakse te više vremena i prostora unutar nastavnog plana za takve aktivnosti.

Značajnom broju ispitanika pomogle bi edukacije i stručna usavršavanja o vrednovanju učenja kroz volontiranje te potpora i usmjerenje MZOM i/ili AOO.

Najmanji, ali ipak značajan broj ispitanika potrebu vidi u većoj podršci vodstva ustanove te uspostavi suradnje s drugim organizacijama i ustanovama u zajednicama.

Građanski odgoj i učenje zalaganjem u zajednici

U većini ispitanih ustanova građanski odgoj i obrazovanje provodi se kao međupredmetna tema (68%). Kao zaseban predmet provodi ga tek nešto više od 10% ispitanih organizacija, dok se u njih 12% građanski odgoj i obrazovanje uopće ne provodi. S druge strane, učenje zalaganjem u zajednici provodi se u manje od 30% ispitanih odgojno-obrazovnih ustanova, dok gotovo 17% ispitanika uopće nije upoznato s konceptom učenja zalaganjem u zajednici.

Što se tiče vrednovanja ishoda učenja i kompetencija stečenih kroz učenje zalaganjem u zajednici, ono se najviše odvija kroz diskusije i evaluacije na nastavi i predavanjima (48,65% ispitanika) te kroz grupne ili individualne prezentacije ili izvještaje (35,14%). Najmanji broj ispitanih ustanova učinak projekata zalaganjem u zajednici vrednuje kroz refleksivne dnevnike učenika (18,92%) te izdavanje Potvrde o kompetencijama stečenim kroz volontiranje (16,22%).

